

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2015 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił M. S. prawa do zasiłku chorobowego za okres począwszy od 6 października 2015 r. W uzasadnieniu decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż z danych zawartych na koncie ubezpieczonego organ rentowy ustalił, że w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia ubezpieczony kontynuuje wcześniej zawartą umowę zlecenia w firmie (...). Zdaniem ZUS wyczerpuje to dyspozycję normy art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. Nr 60, poz. 636) i w związku z tym na podstawie art. 66 tejże ustawy organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za cały okres niezdolności do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł ubezpieczony, w uzasadnieniu wskazując, że mając zawarte jednocześnie trzy umowy zlecenia, mógł uiszczać składkę tylko od jednej z nich. Natomiast w okresie niezdolności do pracy stan zdrowia uniemożliwiał mu podjęcie innego zajęcia i rozpoczęcie opłacania składek z innej umowy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o jego oddalenie z uzasadnieniem analogicznym, jak w decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z dniem 5 października 2015 r. ustało zatrudnienie M. S. w (...) Sp. z o.o. w W., na podstawie umowy zlecenia, polegające na stałym, codziennym świadczeniu usług ochrony – konwojowania.

Bezsporne, a nadto : zaświadczenie płatnika składek w aktach zasiłkowych organu (nienumerowanych), wypowiedzenie umowy w aktach zasiłkowych organu, przesłuchanie ubezpieczonego – k. 27-28.

Do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. wpłynęły kolejne zaświadczenia lekarskie M. S. za okres począwszy od 1 października 2015 r. Niezdolność do pracy trwała nieprzerwanie do 23 listopada 2015 r.

Bezsporne, a nadto zaświadczenia lekarskie w aktach zasiłkowych, wykaz okresów zasiłkowych – k. 9-10, zaświadczenia lekarskie – k. 17

W okresie od 1 października 2015 r. do 23 listopada 2015 r. M. S. nie podejmował żadnej działalności zarobkowej.

Bezsporne, a nadto przesłuchanie ubezpieczonego – k. 27-28.

Począwszy od dnia 1 czerwca 2015 r. M. S. miał zawartą umowę zlecenia z (...) Sp. z o.o. w W.. Na jej podstawie miał obowiązek okazjonalnie świadczyć usługi ochrony na imprezach masowych. W całym okresie obowiązywania umowy otrzymał tylko dwa razy takie polecenie: w lipcu 2015 r. oraz w lutym 2016 r.

Dowód: zgłoszenie do ubezpieczeń – k. 19, przesłuchanie ubezpieczonego – k. 27-28.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 13 listopada 2015 r. odmówił ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 6 października 2015 r.

Dowód: decyzja z dnia 13 listopada 2015 r. w aktach zasiłkowych organu.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego okazało się uzasadnione.

Przedmiot sporu w niniejszej sprawie stanowiło prawo ubezpieczonego do zasiłku chorobowego za okres od 6 października 2015 r. do 23 listopada 2015 r. Ubezpieczony twierdził, że w tym okresie nie kontynuował działalności zarobkowej, ponieważ nie był w stanie. Organ rentowy podnosił, iż skoro po ustaniu tytułu ubezpieczenia z tytułu

umowy zlecenia w spółce (...), ubezpieczony wciąż miał zawartą inną umowę zlecenia w spółce (...), to stracił prawo do zasiłku za cały okres objęty zaświadczeniem lekarskim. Zatem istota sporu sprowadzała się do rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego, czy ubezpieczony winien zostać pozbawiony prawa do zasiłku chorobowego za cały okres orzeczonej niezdolności do pracy w oparciu o art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Organ rentowy prawidłowo obrał za podstawę prawną decyzji art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, a nie art. 17 ust. 1 ustawy.

Przepis art. 17 ustawy utratę prawa do zasiłku chorobowego odnosi do okresu zwolnienia wynikającego z orzeczenia lekarskiego o zwolnieniu od pracy, natomiast według regulacji art. 13 ustawy, zasiłek chorobowy w ogóle nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, a więc nie odnosi się do okresów poszczególnych zwolnień, tak jak w przepisie art. 17. Z porównania treści art. 13 i art. 17 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wynika wyraźnie, iż każdy z nich odnosi się do innego kręgu osób. Nadto regulują one zasadniczo inne stany faktyczne, gdyż pierwszy z nich dotyczy okoliczności powodujących brak prawa do zasiłku chorobowego w okresie po ustaniu tytułu ubezpieczenia (prawo to w ogóle nie powstaje), drugi zaś utratę tego prawa (już po jego powstaniu). Użycie w art. 17 ustawy z 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa pojęcia "ubezpieczony", dla określenia adresata normy prawnej zawartej w tym przepisie, przemawia za przyjęciem poglądu, iż przepis ten odnosi się do zasiłku chorobowego wypłacanego w czasie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu, a nie po jego ustaniu, skoro "ubezpieczonymi", w myśl art. 1 ust. 1 ustawy, są osoby objęte ubezpieczeniem społecznym w razie choroby i macierzyństwa określonym w ustawie z 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych.

Przepisy art. 13 i art. 17 ustawy zasiłkowej zawierają zatem odrębne i różniące się zasadniczo regulacje stanowiące odstępstwo (po spełnieniu warunków w nich przewidzianych) od ogólnych zasad określających przesłanki prawa do zasiłku chorobowego wymienionych w art. 4, art. 6 i art. 7 ustawy, przy czym prawa do zasiłku chorobowego za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego dotyczy wyłącznie art. 13.

Regulacje z art. 13 i 17 ustawy zasiłkowej różnią się, jako podstawy rozstrzygnięcia nie tylko ze względu na inne okresy ochrony ubezpieczeniowej, ale także dlatego, iż używają odmiennych pojęć, co już wstępnie wskazuje, że ich znaczenie nie jest tożsame. Przepis art. 17 jest stosowany ze względu na wykonywanie "pracy zarobkowej", natomiast art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy ma na uwadze "działalność zarobkową". Oczywiście, działalność zarobkową - już tylko ze względów semantycznych - można ujmować szerzej niż pracę zarobkową. Odmienność ta wyraża różnicę pomiędzy regulacją z art. 13 i art. 17 ustawy, jednak jej nie wyczerpuje.

Taki sposób odmiennego rozumienia norm art. 13 i 17 ustawy zasiłkowej potwierdził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 czerwca 2013 r. (I UK 19/13).

Zgodnie z art. 13 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia, nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy podejmuje lub kontynuuje działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odnosił się do formalnego występowania tytułu do dobrowolnego ubezpieczenia społecznego, podczas gdy ubezpieczony zwracała uwagę na niewykonywanie żadnych czynności zarobkowych w spornym okresie w związku z umową zlecenia zawartą ze spółką (...).

Sąd przychylił się do stanowiska prezentowanego przez ubezpieczonego. Świadczenia z ubezpieczenia społecznego mają na celu zapewnienie środków utrzymania ubezpieczonemu, który z różnych powodów nie ma w danym okresie możliwości uzyskiwania dochodu z działalności wykonywanej osobiście, niezależnie od tego, na jakiej podstawie.

Analogiczną funkcję pełni zasiłek chorobowy zastępujący utracony zarobek. W trafnym orzeczeniu z dnia 4 czerwca 2012 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I UK 13/12 Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ryzykiem chronionym jest w tym przypadku niemożność wykonywania (kontynuowania lub podjęcia) każdej działalności zarobkowej, zarówno tej, której wykonywanie dawało tytuł do objęcia ubezpieczeniem, jak i wykonywanej równoległe z taką działalnością, a ponadto jakiegokolwiek nowej działalności dającej źródło utrzymania. W uzasadnieniu cytowanego wyroku Sąd Najwyższy rozważał zastosowanie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa w kontekście niezdolności do pracy po ustaniu zatrudnienia, podczas gdy ubezpieczony miał jednocześnie zarejestrowaną działalność gospodarczą. Trafnie zwrócił uwagę, że wpis do ewidencji działalności gospodarczej ustanawia jedynie domniemanie jej prowadzenia, które może zostać obalone przez wykazanie, że rzekomy przedsiębiorca nie wykonuje w związku z tym żadnych czynności. W razie potwierdzenia tej okoliczności tytuł do ubezpieczenia nie powstaje, pomimo istnienia ku temu formalnej podstawy.

Nadto Sąd Najwyższy podkreślił, że „zasiłek nie przysługuje jedynie w okresie trwania wymienionych w nim [w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy] okoliczności”.

Pojęcie „innej działalności zarobkowej” z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy musi przejawiać się rzeczywistą aktywnością ubezpieczonego ukierunkowaną na uzyskanie zarobku (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, III AUa 67/99, OSA 2000/7-8/37). Potwierdzają to poglądy prezentowane przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 30 sierpnia 2001 r. (III ZP 11/01, OSP 2002/1/18) oraz Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 27 lutego 2001 r. (III AUa 91/01, OSA 2001/11/42).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że również związanie stron umową zlecenia w danym okresie nie musi wiązać się z rzeczywistym podejmowaniem w jej ramach jakiegokolwiek aktywności przez zleceniobiorcę. Ciężar dowodu w tym przedmiocie spoczywa na ubezpieczonym i w przypadku M. S. obalenie domniemania faktycznego wynikającego z treści umowy okazało się skuteczne. Ubezpieczony przekonująco zeznał, że podstawowym miejscem zatrudnienia, związanym z codziennymi obowiązkami, była dla niego spółka (...). Natomiast z umową zlecenia w spółce (...) wiązało się tylko okazjonalne i rzadki (raz na kilka miesięcy) wykonywanie czynności ochrony na imprezach masowych. Ubezpieczony zeznał, że w całym okresie obowiązywania umowy zlecenia, świadczył swoje czynności dwa razy: w lipcu 2015 r., a następnie w lutym, 2016 r. Natomiast stanowczo zaprzeczył, by miał robić to w spornym okresie.

W tym stanie rzeczy sąd uznał, że ubezpieczony nie wykonywał w okresie począwszy od 6 października 2015 r. żadnych czynności w ramach umowy zlecenia łączącej go FORT Sp z o.o., przez co nie doszło w rzeczywistości do kontynuowania przez niego działalności zarobkowej w rozumieniu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Nie posiadał wówczas także jakiegokolwiek innego tytułu do ubezpieczenia chorobowego, czy to obowiązkowego, czy to dobrowolnego, wobec czego nie zaktualizowała się przesłanka odmowy wypłaty świadczenia określona w przywołanym przepisie. Nie zaszyły również inne okoliczności uzasadniające pozbawienie ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego, wobec czego decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. nie miała merytorycznego uzasadnienia.

W konsekwencji sąd uwzględnił odwołanie w całości i w oparciu o treść art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł o przyznaniu ubezpieczonemu prawa do zasiłku chorobowego za okres począwszy od dnia 6 października 2015 r.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,
2. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS,
3. przedłożyć z apelacją lub za 21 dni.

16.06.2016